

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Рівне — 2016

Рекомендовано до опублікування кафедрою документальних
комунікацій і бібліотечної справи РДГУ
(протокол № 2 від 28 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко,
Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко
Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

УДК 002+01+02

П 78

Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 10 лют. 2016 р.) / ред. кол.: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет ; за заг. ред. М. С. Костенко ; наук. консультант Г. М. Швецова-Водка ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т, каф. докум. комунікацій і бібл. справи. — Рівне : РДГУ, 2016. — 200 с.

Видання містить тези доповідей та повідомлення, подані на Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі», організовану кафедрою документальних комунікацій і бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету. Матеріали збірника охоплюють широке коло проблем інформаційної сфери і суміжних галузей наукових знань.

Призначене для фахівців у сфері інформаційної діяльності.

Опубліковані матеріали відбивають точку зору авторів, яка не завжди збігається з думкою редакційної колегії. Відповідальність за наведені в публікаціях дані і точність цитувань несуть автори.

© Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи, 2016

© Редакційна колегія збірника (укладання), 2016

© Автори статей, 2016

— *майстер-класи*: «Університетська наука у світовому інформаційному просторі: моніторинг, бібліометрика, аналіз» (2015); «Альтметрікс: вимірювання впливу та видимості результатів наукових досліджень» (2015);

— *консультації* з питань використання інформаційних технологій у професійній сфері, зокрема з розробниками АБІС УФД/Бібліотека та провідними фахівцями відділу інформаційно-комп'ютерних технологій університету;

— *самоосвіта* — самостійне ознайомлення з фаховими виданнями; використання інтернет-ресурсів з професійною метою; обмін професійним досвідом з колегами.

Отже, значна увага надається практичним формам і методам, особливо у сфері використання бібліотечними фахівцями інформаційних технологій для задоволення інформаційних потреб користувачів. Саме практичне навчання дозволяє набути необхідний досвід в умовах дефіциту теоретичних знань і недостатнього розвитку інформаційно-комунікаційних компетенцій. Здібності й можливості інформаційно компетентного бібліотечного фахівця будуть розкриватися під час опанування діяльності, що потребує високого фахового рівня, а ключовим принципом обслуговування, заснованого на компетенціях, буде орієнтація на результати, значущі для бібліотечно-інформаційної сфери.

УДК 372.8:021.7

В. М. Жук

РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «ПАБЛІК РІЛЕЙШНЗ І БІБЛІОТЕКА» В ПІДГОТОВЦІ БІБЛІОТЕЧНИХ ФАХІВЦІВ У РІВНЕНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Модель підготовки бібліотечного спеціаліста вимагає формування професійних знань і вмінь, необхідних для підвищення соціального статусу бібліотеки, встановлення успішних і довготривалих відносин бібліотеки з громадськістю. Цьому сприяє вивчення дисципліни «Паблік рілейшнз (PR) і бібліотека», яка викладається в Рівненському державному гуманітарному університеті на кафедрі документальних комунікацій і бібліотечної справи.

Дисципліна «Паблік рілейшнз (PR) і бібліотека» належить до факультативних (вибіркових) навчальних дисциплін. Вивчають дисципліну майбутні бібліотекарі на третьому курсі навчання. За змістом ця дисципліна не є абсолютно новою. Вона виокремилася з класичної фахової дисципліни «Бібліотечно-бібліографічний менеджмент і маркетинг». Проблеми PR в соціокультурній сфері, а також в бібліотеках

успішно розробляли в Україні С. Барабаш, Г. Булахова, О. Воскобойнікова-Гузєва, О. Геращенко, Є. Кияниця та ін.

Дана дисципліна розрахована на 36 год. Вивчають її студенти в 5 семестрі на лекційних (10 год.) та практичних (4 год.) заняттях; на самостійну індивідуальну роботу студентам виділено 22 год. Завершується вивчення дисципліни складанням заліку.

Програма навчальної дисципліни включає такі змістові модулі:

1. Концептуальні положення PR в бібліотечно-інформаційній сфері.
2. Практична реалізація технологій PR бібліотекою.

Метою викладання навчальної дисципліни «Паблік рилейшнз і бібліотека» є розкриття сутності, напрямків і засобів паблік рилейшнз, особливостей їх використання бібліотекою. Основними завданнями вивчення дисципліни є отримання знань з проблем теорії комунікацій з громадськістю; знайомство з методикою та практикою реалізації бібліотечними працівниками технологій PR.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти-майбутні бібліотекарі повинні знати: теоретичні засади бібліотечних PR-технологій; методику реалізації заходів PR бібліотекою. Крім того, вони повинні вміти: забезпечувати зовнішні зв'язки бібліотеки з громадськістю; використовувати засоби PR для формування позиційного іміджу бібліотеки; використовувати в бібліотеці новітні інформаційні технології PR, форми і методи PR в реалізації бібліотечних проєктів (програм).

На лекційних заняттях студентам пояснюється, що знання та творче практичне використання PR як одного з напрямів менеджменту необхідні для бібліотек, тому що сприяють спілкуванню, співробітництву між бібліотеками та громадськістю, збільшують ступінь довіри до бібліотек, забезпечують стабільність звернення користувачів до бібліотек, успіх та результативність їх роботи.

На практичних заняттях студенти опановують технології PR, які використовуються в бібліотечно-бібліографічній діяльності, зокрема щодо створення та реалізації бібліотечної реклами, фірмового стилю бібліотеки та ін.

На кафедрі документальних комунікацій і бібліотечної справи постійно поповнюється комплекс програмно-методичних та навчально-практичних матеріалів, які базуються на бібліотекознавчих концепціях та досягненнях бібліотечно-інформаційної практики з питань PR, що, в свою чергу, дозволяє підвищити рівень професійної освіти майбутніх бібліотекарів.

Засвоєння студентами матеріалів дисципліни «Паблік релейшнз (PR) і бібліотека» допоможе майбутнім працівникам бібліотек активно та цілеспрямовано формувати позитивний імідж бібліотек, збільшити їх популярність та залучити до бібліотек меценатів, спонсорів та інвесторів.

УДК 339.138

М. О. Зацерківна

МАРКЕТИНГОВИЙ КОНСАЛТИНГ: СУТНІСТЬ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Здатність навчальних закладів адаптуватися до ситуації, що стрімко розвивається, є однією з головних умов їх успішного функціонування на ринку освітніх послуг. Для збереження своєї життєздатності навчальні заклади повинні бути готовими постійно змінюватися, удосконалюватися, адаптуватися, що вимагає значних зусиль, знань і умінь, які в наш час є основним джерелом конкурентної переваги. Крім того, зміна природи менеджменту та якісне ускладнення управлінських технологій за рахунок актуалізації їх соціальної складової зумовило необхідність все більшої спеціалізації та професіоналізації в цій сфері. Керівник-практик не може охопити всі сторони управлінського процесу і змушений звертатися за допомогою до професійних консультантів в сфері автоматизації управління, економіки і фінансів, управління персоналом, врегулювання конфліктів, реінжинірингу тощо. Саме ці чинники сприяли утворенню національних і міжнародних ринків консалтингових послуг у різних галузях, у тому числі й у сфері освіти.

На Заході професійне управлінське консультування відоме протягом багатьох десятиліть і в даний час являє собою сформовану інституціональну систему, галузь економіки з багатомільярдними доходами. Зарубіжними практиками вироблено технології взаємин консультантів і клієнтів, інтенсивно розвивається теорія консалтингу, під яким в широкому сенсі розуміється надання професійних послуг з боку незалежних експертів різним фізичним і юридичним особам у вирішенні їхніх проблем. Процес консультування складається з ряду операцій, що включають підготовку, діагноз, планування дій і завершення, тому він поділяється на безліч складових, внаслідок чого хоча б на одному з етапів прийняття рішень даються ознаки специфічні особливості конкретного клієнта.

Консалтингові послуги характеризуються специфічними ознаками, що відрізняють їх від матеріальних благ, зокрема, невідчутність і неможливість

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДНЄ СЛОВО</i>	3
<i>СЕКЦІЯ 1 ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВ</i>	5
Бабенко Ж. В. Трансформація процесів інформаційної діяльності у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	6
Бережна К. С. Організаційна структура публічних бібліотек України в умовах інформатизації.....	9
Біловус Г. Г. Краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат: традиції та інновації (за матеріалами фахової періодики 2000—2014 рр.)	11
Мар’їна О. Ю. Віртуалізація інформаційних продуктів бібліотек.....	14
Моторна Н. І. Просування інформаційних продуктів та послуг у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	16
Николишин С. М. Масова робота бібліотеки у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	21
Пасічник Л. П. Бібліографічний облік і пошук промислових каталогів	23
Пересунько С. С. Бібліотека як складова інформаційно-комунікаційного простору	25
Промська О. Л. Електронні біографічні ресурси Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки	27
Степко О. М. Використання інформаційних технологій бібліотекою ООН імені Дага Хаммаршельда.....	29
Трачук Л. Ф. Користувачі як співтворці електронних бібліотек: зарубіжний досвід.....	32
Шитикова Т. Н., Матвеева Е. В., Юнаковская В. В. Университетская библиотека: новый этап в информационном обслуживании пользователей	33
<i>СЕКЦІЯ 2 РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ВЕБ-СЕРЕДОВИЩА</i>	37
Костенко М. С. Сайти обласних універсальних наукових бібліотек Західного регіону України в системі засобів інформаційного забезпечення культури і мистецтва	38
Нефедов К. Ю. Електронні бази даних античних текстів як інформаційний ресурс	40
Польова Т. В. Автоматизовані технології отримання наукової інформації	42
Постельжук О. М. Веб-сайт Дубенської центральної районної бібліотеки у віртуальному інформаційному просторі	44
Рибачук Н. В. Шляхи використання інформаційних ресурсів Волинської державної обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олени Пчілки в умовах розвитку веб-середовища.....	46
Смолій С. І. Інтернет-технології як чинник трансформації процесів інформаційної роботи.....	48
Соколовська Т. Б. Трансформаційні процеси в інформаційному середовищі бібліотеки	52
Чорній В. І. Шляхи підвищення ефективності використання інформаційних ресурсів бібліотечних установ в умовах розвитку веб-середовища	54
Шилюк О. І. Вплив веб-середовища на розвиток інформаційного потенціалу бібліотеки	56

Яцечко-Блаженко Т. В. Польські інформаційні ресурси з пошуку генеалогічної інформації.....	58
СЕКЦІЯ 3 УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ.....	61
Бричник Ю. В., Шпортько О. В. Автоматизація постановки на контроль періодично виконуваних документів.....	62
Литвинська С. В., Білоус Ю. В. Функціонування автоматизованої системи діловодства Верховного Суду України	64
Прігунов О. В., Щєбивок Н. В. Зберігання документів у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	66
Щєрбіна О. С., Гаврилюк Л. Б. Автоматизація управління документованою інформацією.....	68
Щєрбіна О. С., Поліщук Н. Л. Вплив інформаційних ресурсів на забезпечення розвитку і безпеки підприємства.....	70
СЕКЦІЯ 4 ФАХОВА ПІДГОТОВКА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ЗМІН ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ СУСПІЛЬСТВА	73
Артюхова Л. В. Інноваційна діяльність у сучасних освітніх закладах культури: досвід, проблеми, перспективи	74
Артюхова Л. В. Реформування фахової підготовки інформаційних та бібліотечних працівників в умовах змін інформаційної сфери суспільства (з досвіду роботи викладачів циклової комісії бібліотечних дисциплін та діловодства Тульчинського училища культури).....	77
Бордюк В. М. Ефективність тренінгу офісного працівника.....	79
Ватковська М. Г. Дистанційна освіта в сучасному інформаційному просторі.....	83
Гадомська О. П. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери	85
Глазунова Л. В. Дистанційний курс «електронна бібліографія»: можливості професійного розвитку бібліотекарів-бібліографів України.....	87
Грабар Н. Г. Формування творчого потенціалу бібліотечних фахівців у інформаційно-комунікаційну добу.....	89
Демчина Л. І. Світовий досвід документологічної підготовки як компоненти бібліотечно-інформаційної освіти.....	92
Дєрбєньова Л. В. Документна лінгвістика у документно-інформаційній комунікації.....	95
Дікунова О. А. Інформаційно-технологічна підготовка у системі професійного розвитку фахівців бібліотеки вищого навчального закладу	97
Жук В. М. Роль дисципліни «паблік рілейшнз і бібліотека» в підготовці бібліотечних фахівців у Рівненському державному гуманітарному університеті	99
Заєрківна М. О. Маркетинговий консалтинг: сутність та загальна характеристика	101
Зозуля С. М. Формування професійних компетентностей бібліотечних працівників у контексті модернізації науково-інформаційної діяльності книгозбірень	103
Карнаух І. А. Бібліотечні працівники на дистанційних курсах Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» «куратор змісту».....	106
Карpenko O. O. Libraries as learning organizations for improving the effectiveness of the library management.....	109

Кондратюк М. М. Підвищення інформаційно-технологічної компетенції викладача дисциплін документно-комунікаційного циклу.....	111
Кухаренко А. Л. Бібліотека вищого навчального закладу — генератор світоглядних цінностей студентської молоді	113
Матвійчук О. Є. Підготовка та підвищення кваліфікації фахівців бібліотечної сфери в Київському університеті імені Бориса Грінченка	115
Мельник С. М. Этическая составляющая профессиональной деятельности современного специалиста-документоведа.....	117
Мірошниченко А. А. Особливості віддаленого доступу до знань.....	120
Парафійник Н. І. Інформаційно-аналітичні практики як складова фахової підготовки інформаційних та бібліотечних спеціалістів	122
Польова Т. В. Сучасні принципи формування інформаційного забезпечення наукових досліджень	124
Попчук О. В. Поєднання теоретичного та практичного аспектів у формуванні професійної культури майбутніх документознавців	126
Попчук Н. М. Електронна база даних щодо якості освіти у вищому навчальному закладі	128
Сілкова Г. В. Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: нова спеціальність чи модифікація існуючих професійних компетенцій?.....	130
Соляник А. А. Зміст інваріантної частини освітньо-професійної програми підготовки бакалавра та магістра зі спеціальності 029 «інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	133
Татакі О. О. Комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище як засіб модернізації вищої освіти	136
Ткаченко О. О. Основні складові категорії позиціонування.....	138
Томчик В. О. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери.....	140
Черніговець Т. І. Інтерактивні методи — важливий чинник оптимізації професійної підготовки офісних працівників у вищому навчальному закладі	143
Якубовська М. Г. Ефективні засоби навчання риторики (з досвіду викладання дисципліни майбутнім фахівцям із документознавства та інформаційної діяльності).....	145
СЕКЦІЯ 5 СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	148
Анісімова О. М., Сумарук Н. Ю. Розбудова електронної взаємодії для ефективного функціонування органів місцевого самоврядування	149
Бережняк О. В. Видання зарубіжної художньої літератури в Україні у 2001—2010 рр. (за результатами бібліометричного аналізу)	151
Бурківська Л. Ю., Григораш С. М. Соціальна проблематика регіональної преси	153
Бучковська О. Ю. Культурна комунікація як компонент культурного розвитку людини	156
Волинець В. О. Мультимедіа як феномен культури.....	158
Карпюк Д. В. Визначення поняття «електронний документ»: український досвід.....	160
Крет О. В. Особливості інформаційно-комунікаційної співпраці державних структур України з громадськістю щодо забезпечення процесу впровадження транспарентності державної влади	162

Крет Р. М. Інтернет як засіб масової комунікації	164
Кукушкін О. М. Аналіз стану рекламно-комунікаційного ринку України у 2013—2015 роках та перспективи його розвитку в 2016 році	166
Мельник С. П. Про особливості міфологічного маніпулювання в агітаційно-пропагандистській діяльності (на прикладі використання міфообразів).....	169
М'якота А. Р. Віртуальний тур як інноваційний метод презентаційної діяльності вищого навчального закладу.....	172
Петренко О. В. Статистика друку дитячої книги в Україні у другій половині XIX — на початку XX ст.....	174
Рабчун І. В., Рабчун О. С., Товт І. С. Організація інформаційних систем у віртуальному середовищі	180
Трач Ю. В. Дослідження молодіжних субкультур як один із пріоритетних напрямів у культурології.....	181
Швецова-Водка Г. М. Дискусійні питання визначення функцій документа.....	183
Шлапак І. М. Науково-технічний переклад як різновид міжкультурної комунікації.....	185
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	188

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія:

Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко

Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

Відповідальна за випуск: Г. В. Сілкова

Підписано до друку 22.03.16

Формат 60x84/16

Умов. др. арк. 10,7. Тираж 100 прим.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12